

4. Кравчук Л. Вишивка / Л. Кравчук // Нариси з історії декоративно-прикладного мистецтва. – Львів, 1969. – 248 с.
5. Соломченко О. Сучасні Художні Промисли Прикарпаття / О. Соломченко. – К.: Знання, 1979. – 169 с.
6. Симоненко І. Народна вишивка Закарпаття / І. Симоненко // Матеріали з етнографії та художнього промислу. – К., 1957. – 168 с.
7. Шухевич В. Гуцульщина / В. Шухевич. – Львів, 1901–1908. – Ч. 1–5.
8. Крутенко Н. Українські обереги: традиції та сучасність / Н. Крутенко // Образотворче мистецтво. – 1991. – № 3. – С. 18–26.
9. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка Західної області УРСР / Р. Захарчук-Чугай. – К., 1988. – 190 с.

В статье освещены различные методы отделки тканей для одежды, рассматриваются типичные орнаментальные мотивы костюма. Отмечены особенности расположения декоративных элементов в украинском строе. Изучается цветовая гамма тканей и пряжи, которая используется для пошива или отделки одежды. Анализируется происхождение основных элементов декора.

Ключевые слова: декор, одежда, ткань, орнамент, цвет.

In this article we can see the various methods of an ornament of the fabrics clothes, the typical ornamental motive of a suit has been considered. The feature of an arrangement of decorative elements in the Ukrainian clothes has been underlined. The colour scale of fabrics and yarn has been studied. The origin of basic elements of a decor has been analyzed.

Key words: décor, clothes, fabric, ornament, colour.

УДК 711.4: 728.1:72.012

Уляна Шпільчак

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА: ДЖЕРЕЛА Й ЗАСОБИ

У статті поданий опис основних напрямів розвитку й умов формування художнього образу архітектурного середовища міста. Представлено джерела пошуків форм виразності. Підкреслюється потреба у формуванні міського оточення за допомогою засобів гармонізації відповідно до функціонального призначення.

Ключові слова: архітектура, міське середовище, засоби гармонізації, художній образ, місто-формуючі фактори.

Нині постає проблема оновлення чи створення принципово нового типу образу міста. Інформаційний ресурс у цьому питанні відіграє методологічну роль. Пропозиції формотворення, які задовольняють естетичні й утилітарні запити, мають загальнокультурну цінність. Це питання розглядали науковці М.Бевз, А.Рудницький, Б.Посацький, А.Іконніков, В.Сосновський та ін.

Мета статті – надати огляд поставленої проблеми в ракурсі містоформуючих впливів. Розвинути ідею композиційного й стильового втручання у формотворення містобудівних ансамблів й елементів міського середовища відповідно до функціональної спрямованості.

В архітектурі й дизайні подібно до точних наук теж є свої алгоритми досягнення високих результатів. У контексті пошуків естетики, замість формул і задач, вони оперують законами композиції й стильовими рамками. Мода впливає на створення стилю, пропагує наслідування певних зразків. Колорит художніх концепцій від раціоналізму до іронічної епатажності насичує простори міста багатством барв з різних історичних періодів. Тому особливо цінним залишається індивідуальний характерний образ, що вирізняється із широти різноманіття популярних композиційних моделей. Історичні міста можна “читати” за стильовими ознаками, вирізняючи при цьому давно збудовані й сучасні осередки.

Усяка новизна апріорі сприймається як щось краще за старе. Проте це тільки на перший погляд. Чи то нові матеріали, чи технологія так само швидко можуть бути замінені на попередні або принципово інші нововведення. Зародження нових напрямів, стилів у мистецтві пов’язано з рушійною силою прогресу й соціально-економічними передумовами, новими естетичними пріо-

ритетами. Уведення новітніх технологій і формотворчих принципів зобов'язує до переосмислення сталих естетичних цінностей та ідеалів. З початку ХХ століття в архітектурі широкого поширення набули металеві конструкції, здешевилося великомірне скло. Це дало поштовх до культу суцільного застосування внутрішнього простору, виникнення так званих скляних вітрин. Однак разом із цією новою тенденцією повернувся з новою силою також інтерес до солідності стіни, який уявлявся у вигляді кам'яної кладки чи поштукатуреної поверхні фасаду [1, с.80–81].

Фактор технічного прогресу пропонує нові технологічні підходи, що в результаті впливають на колірні, композиційні та стильові пошуки. Одним із провидців архітектури майбутнього називають П.Меймона, який говорив так: “Сучасні фантасти залишаються незрозумілими тільки тим, хто не уявляє собі справді фантастичних можливостей нової техніки” [4, с.37–38]. На рубежі ХХ–ХХІ століть докорінно змінюють архітектурне середовище такі матеріали, як залізобетон, пінобетон, топ-бетон, пластик, хромована сталь та інші нержавіючі метали. Широко застосовуються металопластикові вікна й двері, мембранні покриття, дзеркальні та прозорі вітрини. Нового звучання набувають звичні матеріали через збільшення варіацій форм і кольору, фактурне розмаїття, штучні аналоги. Технологічні новинки надають можливість дизайнерам створювати складніші композиції, формують простір для експериментів.

Науковці порівнюють міське оточення з витвором мистецтва, що являє собою конструкцію в просторі, але гігантського масштабу, щось таке, що можна сприйняти тільки за тривалий час. У формуванні міста складно досягти цілком контрольованої послідовності [10]. Залежно від обставин, проектування міського середовища має неоднаковий характер. Планування різного виду містобудівних структур на забудованій ділянці виконується з урахуванням усіх наявних просторових і функціональних зв'язків, на протипагу проектній діяльності на відкритій місцевості. Обмеження, що накладаються при зведенні нового міста тісно пов'язане з природною системою, а при оновленні існуючого – з природно-технічною [6, с.40].

Географічні умови можуть бути сприятливими чи несприятливими для забудови взагалі або для різних композиційних варіантів архітектурних споруд чи при підборі матеріалів для реалізації задуманої конструкції. Характер проектування будівель у новітній період з появою нових матеріалів і технологій отримав значну свободу рішень. Фактор технічного прогресу дозволив подолати деякі вимоги, продиктовані географічними умовами. Раніше планувальна композиція здебільшого залежала від особливостей ландшафту й клімату. Звідси маємо різні форми дахової конструкції, дверей і вікон, портиків, декоративних елементів тощо. Виконання проекту в матеріалі теж має свої відмінності залежно від регіональних особливостей, адже з метою економії віддається перевага наявній сировині над привізною.

В економічному аспекті об'єкт проектування регулюється законами економіки. Вибір матеріалів і засобів виробництва впливає з бюджету. Рентабельність тісно пов'язана з досягненням візуальної краси й практичності. Тобто підвищення естетичного рівня об'єкта взаємозалежно збільшує його комерційну цінність [8, с.69]. Економічний аналіз розвитку міського середовища передбачає розгляд двох груп показників: інженерно-економічного, який включає в себе затрати на технічну підготовку, реалізацію й подальшу експлуатацію об'єкта проектування, а також соціально-економічного, який повинен ілюструвати соціальні й культурні прагнення [6, с.40].

Біологічний фактор розвитку міста, насамперед, припускає розгляд питання чисельності населення стосовно площі розселення. Демографічна ситуація виставляє тенденції, вносить корективи, дозволяє прогнозувати розвиток міського середовища. Одним із перспективних варіантів вирішення питання збільшення щільності населення є використання штучних рівнів для розселення людей [4, с.156].

Ідеї “цілісності”, “узгодженості”, “взаємозв'язку” й “інтеграції”, що простежуються між частинами біологічного організму, можуть бути застосовані для опису подібних якостей у добре спроектованих об'єктах архітектурного середовища. Адаптація організму до навколишніх умов може бути порівняна з гармонійним зв'язком будівлі та її оточення й абстрактно притаманна будь-якому спроектованому об'єкту. Тому природно, що біологія викликає особливу цікавість у дизайнерів [9, с.4].

Перший крок до прирівнення органічної спадковості до технологічного копіювання зробили науковці Семпер і Віолле ле Дюк. Пізніше різноманітність рис неприродної еволюції на

прикладом декорацій була наведена як доказ науковцями Г.Белфором у його “Еволюції декоративного мистецтва”, а також А.Хеддоном у творі “Еволюція у мистецтві” і кількома іншими авторами. Їхня робота продемонструвала й аргументувала консерватизм ремісників і витoki традиційних форм. Походження окремих декоративних елементів досліджувалося через простежування їх у минуле, де були наявними безперервні серії із завжди малими відмінностями в копіюванні. Науковець Г.Белфор розрізняє кілька гіпотетичних стадій у загальній еволюційній послідовності декорування: адаптивна стадія, штучне наслідування й успішне копіювання [9, с.76–100]. Тому спадкоємність часто можна прослідковувати в архітектурних і містобудівних традиціях різних країн. У біологічному аспекті мистецьку спадщину можна розглядати як сукупність живих організмів, на які впливає комунікація, які піддаються видозмінам з метою пристосування до змін навколишнього середовища.

Композиційні особливості міського оточення можна розглядати як в аспекті планувальної чи об’ємно-просторової структури, так і в окремих фрагментах об’єктів. У процесі дослідження художньої форми розкриваються основні принципи її створення, особливості призначення. При цьому роль дизайну в підвищенні художнього рівня предметно-просторового середовища із часом стає все більш вагомим. З епохи Олександра Македонського, коли були утверджені комплексні реконструкції міст, завдання композиційної побудови міського простору визначається як художнє, а не тільки утилітарне питання [2, с.242].

Розглядаються три рівні узагальненого усвідомлення архітектурних образів: символ, знак, міф. Наприклад, якнайкраще символізують сутність Єгипту піраміди, а Парижа – Ейфелева вежа. Знакові системи в архітектурному середовищі є поширеним явищем. Вони несуть інформаційне навантаження, виконують різну функціональну роль. Загальновідомими є релігійні знаки [2, с.108–109]. Науковці класифікують символи за тематикою: 1) символи-обереги виконують захисну функцію; 2) зображення-комунікатори мають інформативну функцію; 3) ідеологічні символи, геральдика – виявляють приналежність до певної спільноти людей [6, с.154]. За допомогою цих засобів створення художнього образу об’єкт проектування потрібно формувати відповідально, із чітким розумінням того, якими мають бути результат і наслідки розробленої композиції. Знаки й символи, якими наповнене міське оточення, покликані “вести діалог” з людиною. Вони орієнтують нас у просторі й часі, розставляють акценти та домінують.

Відомо, що символом міста із соціально-психологічних міркувань вважається його центр. У західноєвропейських містах найчастіше характерний двоелементний центр. Це – кафедральний собор, що символізує колективну силу й славу міста. Навколо церковної споруди завжди закладена центральна площа, колишній ринок з будівлею ратуші. У дуже давніх містах і у великих мегаполісах може бути не один символічний центр [2, с.232–234]. У Нью-Йорку, наприклад, їх є кілька. Згідно з проектом планування, місто являло собою позбавлену центру прямокутну сітку вулиць, невеликим ядром міського простору уявлялася ділянка на окраїні Манхеттена. Однак згодом мешканці стали розселятися відповідно до роду занять. Так, люди, приналежні за професією до швейної промисловості, оселилися в районі 34-ї вулиці й Бродвею. Діловий центр сформувався на Волл-стріт, а громадський – на Медісон-авеню. Концентрація видовищних заходів традиційно відбувається на Тайме-сквер [4, с.32].

Прагнення “бачити місто” було раннім явищем. Наукова думка розділяє сприйняття міста на видимий простір, а саме – “геометричний” і “географічний”, і невидимий – “міфічний”. Останній відзначається непостійністю, метафоричністю, фрагментарністю тощо [7, с.108–109]. Аспекти вияву міфічності середовища полягають у психологічній взаємодії людини й оточення. Об’єкт зображення людиною подається у формі вираження типових рис та особливостей. Міфотворчість у містобудівному значенні – риса міських жителів, які сприймають наявний простір як користувачі. Образ міста, відображений через призму їх індивідуальності, принципово може братися до уваги як суб’єктивний погляд на порушене питання [2, с.285]. Образне сприйняття навколишнього середовища є властивістю розуму людини. Початок свідомого естетичного осмислення міста науковці пов’язують з епохою Відродження, відколи збереглися описи зображення міст мандрівниками [2, с.250].

Науковець К.Лінч, послідовник когнітивної ідеї дослідження міських просторів, трактує образи оточення через результат зворотного зв’язку між спостерігачем і його навколишнім середовищем. Звідси маємо, що оточення пропонує членування й залежності, а спостерігач, у

силу своєї неповторної індивідуальності, по-своєму тлумачить те, що він бачить [10]. Виявлення художності в міському середовищі вимагає професійної оцінки предметів і явищ містобудівних структур, яка би представила з мозаїки відомостей цілісну картину. Теоретичне обґрунтування об'єктів і явищ у плануванні й розвитку міського середовища відіграє значну роль у практиці означеної теми.

Архітектор Ле Корбюзьє висловлював ідею, що “містобудування – це ключ”, уявляючи при цьому, що суспільні проблеми можна вирішити, якщо протиставити місту-гіганту з перещільненою хаотичною забудовою нові житлові комплекси повні світла, повітря й відкритих зелених просторів [4, с.9]. Соціально-психологічні чинники мають чималий вплив на формування середовища міста. Вони виявляють мотивацію різних рішень. Людиною постійно подаються запити, метою яких є розв'язання соціальних питань. Трансформація навколишнього середовища має можливість частково задовольнити потреби кожного індивіда й вирішити деякі проблеми суспільства, наприклад, організації належних умов відпочинку та праці, оздоровлення тощо. Група радянських учених, прогнозуючи прогресивні тенденції майбутнього, розробила містобудівельну систему, у якій одне з перших місць відводилося спілкуванню людей. За їх переконаннями, культурна самодіяльність і контакти за інтересами мають лягти в основу розселення людей у різних районах держави [4, с.15].

Послідовник ідеї архітектури-скульптури М.Геріц, автор “Маніфесту емоційної архітектури”, стверджував, що в новітній період перед зодчими стоїть проблема, перш за все, філософська, яка би забезпечила концептуальну основу естетики, тому що мистецтво без духовної ролі перетворюється в ніщо [4, с.110]. Архітектурне середовище, яке не зацікавлює людей, у майбутньому докорінно втратить свій зміст і значення, буде замінено кращими зразками. На відміну від вартісних одухотворених об'єктів, які будуть мати кращі шанси на виживання.

Ідейна складова містобудівного розвитку полягає в пошуках форм виразності, які би якнайкраще відображали сутність і репрезентували характер спрямованості місцевості. Науковцями створена класифікація на базі містоутворюючих структур, яка виділяє 7 функціональних груп: столиці, обласні центри, індустріальні осередки, населені пункти, що обслуговують навколишні території, транспортні міста, оздоровчі центри, місцевості з переважаючим значенням науково-експериментальних функцій [8, с.94]. Зазначена типологія вказує на необхідність принципово різних підходів до проектування й художніх пошуків. Розгляд питання вказує на закономірний зв'язок у відповідності образних асоціацій до змісту проєктованих об'єктів. Різні масштаби й функціональне спрямування населених пунктів визначають свої пріоритети, які потрібно виділити засобами композиції.

Містоформуючі фактори розкривають зміст наявних перетворень у міському середовищі. Серед них є соціологічні, економічні, психологічні, філософські, біологічні, географічні тощо. Це – закономірний процес нашарування, синтезу та послідовних змін, спрямованих на задоволення естетичних, соціально-економічних запитів і підвищення функціональності. Сьогодні є різні підходи й способи збереження та вдосконалення міських просторів.

Художнє відображення середовища ґрунтується на основних напрямках розвитку. Образність міста ми класифікуємо за типом трансформації на ретроспективну, прогресивну, а також поліфонічну, яка поєднує риси обох попередніх. Засади ретроспективізму визначають традиційні підходи й усталені норми в проектуванні. Вони психологічно легше сприймаються широкими масами населення й часто економічно виправдані. Проте час змінюється, а разом з ним і нові запити, і модні віяння. Прогресивний принцип є найбільш цікавим у розвитку архітектурного середовища на етапі проєктної пропозиції, тому що стає альтернативою до наявної дійсності. Цей напрям подає оригінальні варіанти вирішення форм або нові матеріали й технології. Однак у світлі існуючих обставин практичне застосування новітніх ідей нерідко відкладається на майбутнє. До прогресивного спрямування принципів у містобудуванні можна зарахувати “Осяйні міста” Ле Корбюзьє, пропозиції просторового й мобільного містобудування Й.Фрідмана, проєкти плавучих населених пунктів і “підвішених” будинків П.Меймона тощо [4].

Слід зазначити, що серед сформульованих напрямів розвитку міста – ретроспективного, прогресивного й поліфонічного, останній є найбільш поширеним. Незважаючи на всеохоплюючий вплив науково-технічного прогресу на архітектурну діяльність, що, безумовно, накладає свій відбиток на художні пошуки, формотворення на засадах ретроспективізму й надалі

залишається важливим на початку XXI століття. Відомий зодчий новітнього періоду Ф.Канделла стверджував, що суть архітектурної діяльності в наслідуванні певних зразків і концепцій. Він засуджував лихоманку пошуків новизни, висловлюючи думку, що “тільки безглузді й неефективні конструкції мають шанс довгий час вважатися оригінальними” [4, с.159]. Тому нові пропозиції є не завжди успішні для реалізації, у зв'язку з невиправдано великими затратами коштів чи значною трудомісткістю прикладених зусиль. Тоді як повторення вдалих традиційних варіантів структур видається досить раціональним. Між тим, серед прогресивних варіантів вирішення є такі, що пропонують здешевлення технології виготовлення, наприклад, індустріалізація будівництва.

Планування нових населених пунктів характеризується більшою свободою проектних рішень. На відміну від розвитку міського середовища зі сформованою містобудівною системою, де необхідне врахування наявного організованого порядку, і залежно від бажаного художнього образу обираються сценарії подальших дій. У містобудівній практиці виділяються три основні методи оновлення міст: збереження загального характеру історично сформованої структури, радикальні зміни в певних ділянках, а також тотальна трансформація, що тягне за собою створення нової планувальної організації території [6, с.14–15].

Розглянувши питання специфіки розвитку міст, зокрема, його художніх рис, можна стверджувати, що образність формується зважаючи на масштаби й статус міста. Добре простежується зв'язок функціональної спрямованості до композиційного вирішення містобудівних структур. Прикладом є населені пункти, які орієнтуються на туристичну, економічну, промислову інфраструктуру.

Аналіз художніх особливостей розвитку міського середовища вказує на те, що джерелом формування художніх образів є матеріальна й духовна культура, яка визначає естетичні пріоритети. Певні відмінності в пошуках форм виразності помічаються залежно від географічного положення об'єкта дослідження та на різних історичних етапах. Це можна пояснити варіаціями рівня розвитку соціальних груп та обставинами, які називаємо містоформуючими впливами.

Під засобами гармонізації міського оточення ми визначаємо проектні підходи. Дизайнерські прийоми в цьому плані використовують композиційні методи. А технічне виконання проводиться на основі архітектурних та інженерних розробок.

1. Глазычев В. Архитектура. Энциклопедия [Текст] / В. Глазычев. – М. : Изд-во “Астрель”, 2002. – 672 с. : ил. – ISBN 5–271-04660–5.
2. Гутнов А. Мир архитектуры: лицо города [Текст] / А. Гутнов, В. Глазычев. – М. : Мол. гвардия, 1990. – 350 с. – ISBN 5–235-00487–6.
3. Лисенко О. Символизм архитектуры входных пространств у жилых будинках (на прикладі Львова) [Текст] / О. Лисенко // Вісник національного університету “Львівська політехніка”. – 2010. – № 674. – С.148–364.
4. Рагон М. Города будущего / М. Рагон ; пер. с фр. В. Г. Калиша, Ж. С. Розенбаума ; [под ред. Д. Б. Хазанова ; предисл. И. М. Смоляра]. – М. : Мир, 1969. – 269 с. : ил.
5. Соціологія культури: навчальний посібник / [О. М. Семашко, В. М. Піча, О. І. Погорілий та ін.] ; за ред. О. М. Семашка, В. М. Пічі. – К. : Каравелла ; Львів : Новий світ-2000, 2002. – 334 с. – ISBN 966–7827–25–3.
6. Сосновский В. Планировка городов : учеб. пособ. для архит. и строит. спец. вузов / Сосновский В. ; [под общ. ред. Н. Миловидова и др.]. – М. : Высш. шк., 1988. – 154 с. : ил.
7. Шліпченко С. Архітектурні принципи постмодернізму [Текст] / С. Шліпченко. – К. : Вид. дім “Всесвіт”, 2000. – 240 с. : ил. – ISBN 966–95607–6–4.
8. Przedpelski A. Forma i funkcja [Текст] / Andrzej Przedpelski. – W. : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1979. – 80 s. – ISBN 83-02-00242-9.
9. Steadman P. The evolution of designs: biological analogy in architecture and the applied arts / Philip Steadman. – Rev. ed. Originally published: Cambridge University Press, 1917. – ISBN 978-0-415-44752-2.
10. Линч К. Образ города и его элементы [Електронний ресурс] / К. Линч. – Режим доступу: [http://www.glazychhev.ru/bookstranslations/Linch/Linch_2.htm].

В статье подано описание основных направлений развития и условий формирования архитектурной среды города. Представлены источники поисков форм выразительности. Подчеркивается необходимость в формировании городского окружения с помощью средств гармонизации в соответствии с функциональным назначением.

Ключевые слова: архитектура, городская среда, средства гармонизации, художественный образ, градообразующие факторы.

The article gives the description of the main development directions and formation conditions of the architectural environment of the city. The source of search of the forms expression is presented. The necessity of urban environment formation by means of harmonization tools in accordance with their functions is emphasized.

Key words: architecture, urban environment, harmonization tools, artistic image, the factors of forming a town.

УДК 728.5

Дар'я Рудик

РЕКОНСТРУКЦІЯ ЯК ПІДХІД У СТВОРЕННІ ЕТНІЧНОГО ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ДИЗАЙНІ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ*

У статті розкривається принцип реконструкції як засіб створення художнього образу в етнічному напрямі в дизайні на прикладі європейських готельних комплексів.

Ключові слова: етнічний, дизайн, реконструкція, готельний комплекс.

Останнім часом набуває більшої популярності етнічний напрям у дизайні. Це питання широко висвітлюється в спеціальній періодичній літературі, але багато публікацій мають описовий характер. Найбільше проблема вивчена в культурологічному аспекті й теорії архітектури.

Термін “вернакуляр” вводить Ч.Дженкс у книзі “Язык архитектуры постмодернизма”, але дає схематичне тлумачення терміна [1]. До фундаментальних робіт, що стосуються питання етноархітектури, відносяться книги Пола Олівера “Built to Meet Needs” і “Encyclopedia of Vernacular Architecture of the World”, у яких висвітлюється питання “вернакулярної архітектури” (тобто створеної за традиціями місцевої культури), дається тлумачення терміна, визначаються характерні риси й особливості функціонування вернакуляру [2–3]. Також важливими є роботи Л.М.Гумільова, що розкривають поняття етносу й особливості його розвитку та формування [4]. За Л.М.Гумільовим, етнос – це сталий, природно сформований колектив людей, що протиставляє себе всім іншим аналогічним колективам. Таким чином, у кожному етносі є свій набір етнічних ознак, що робить терміни “народний” і “традиційний” відносно етнічної культури більш вузькими й такими, що належать до окремих культур, у той час як “вернакуляр” є більш широке поняття, що включає в себе все розмаїття виявлення етнічної культури в архітектурі й дизайні.

У фахових наукових збірках з архітектури й мистецтвознавства останнім часом з’являються статті, де розглядаються ті чи інші аспекти етнодизайну, більшість з яких мають описовий або дискусійний характер [5–7].

Мета статті – розкрити принцип реконструкції як засіб створення художнього образу в етнічному напрямі в дизайні на прикладі європейських готельних комплексів. Для аналізу обрані готелі Monsignor della Casa (Борго Сан-Лоренцо, Італія) і Liotrivi (Веліес, Греція), оскільки вони є найяскравішими прикладами цього підходу.

Реконструкція, безсумнівно, важлива в умовах збереження пам’яток архітектури та культурної спадщини народу.

Термін “реконструкція” має в архітектурних словниках два тлумачення: “докорінна перебудова чого-небудь з метою поліпшення, удосконалення, впорядкування” або “відтворення, відновлення чого-небудь за рештками, описами, що збереглися” [8].

Слід зауважити, що реконструкція може бути двох напрямів. По-перше, маючи автентичний об’єкт, ми можемо реконструювати об’єкт народної архітектури, як то хата, господарське приміщення, відповідно до нових вимог сучасності з іншим функціональним навантаженням, і це буде означати докорінну перебудову. У контексті етнічних тенденцій у дизайні

* Стаття підготовлена у відповідності з узагальненням наукових дослідів за держбюджетною науковою темою ХДАДМ “Формування і розвиток парадигми екологічного дизайну”, реєстраційний номер №0111U003934, 2011–2012 рр.